

24

DISSERTATIO ENTOMOLOGICA,
INSECTA FENNICA
ENUMERANS,

CUJUS PARTICULARAM DUODECIMAM,

CONS. AMPL. FACULT. PHILOS. ABOËNSIS,

PRÆSIDE

CAROLO REGINALDO SAHLBERG,

*Phil. & Med. Doct. Econ. & Hist. Natur. Prof.
Publ. & Ord. Collegii Imp. Med. Assess. Societ. Imp.
Nat. Studios. Moscov. Societt. Nat. Scrut. Lips. &
Physiogr. Lund. nec non Soc. Imp. Econ.
Fenn. Membro,*

PUBLICÆ DISQUISITIONE SUBMITTIT

PRO LAUREA

GABRIEL GEITLIN;

Linguæ Russicæ ad Universitatem Magister, Borealis.

In Auditorio Juridico die XX Dec. 1826.

h. a. m. s.

A B O È, Typis FRENCKELLIORUM,

872
026

40. *D. elongatus*: oblongus, convexus nigro-subæneus, ore, lineolis duabus verticis, antennis pedibusque rufo-ferrugineis, elytrorum margine toto rufo-brunneo. Long. 2½ lin.

Gyll. Ins. Svec. P. 4 addend.

Habitat in aquis Lapponiæ. G. Schönherr. c).

Obs. D. Wasastjernæ, duos ante annos a me descriptos, valde affinis videtur hæc species.

Sect. 2 Exscutellati.

41. *D. minutus*: ovalis, subdepressus, lèvissimus; flavo-virescens, elytris fuscò-virescentibus, margine pallido-maculatis. Longit. 1⅔ lin.

Schönh. *Synon. I. 24. 78.*

Lactophilus minutus. Dej. *Catol. de Coleopt.* p. 19.

Var. b. Elytris fusco-virentibus; maculis lateraliibus griseis obsoletis.

Schönh. *Synon. I. c. var. β.*

Var. c. Elytris fusco-virentibus; vix maculatis;

Schönh. *Synon. I. c. var. γ.*

Habitat in aquis stagnantibus, passim sat frequens.

42. *D. crassicornis*: ovatus, convexus, ferrugi-

18

* Hanc & quasdam Hyphydri species novas, in addendis Parti 3:æ operis, Insecta Svecica enumerantis, appositiis & prelo jam subjectis, a D. Gyllenhal esse descriptas, litteris me docuit D. Schönherr; quare eorum descriptiones heic inserere superfluum duxi.

neus, nitidus, elytris castaneis, serie punctorum triplici irregulari impressis. Long. 1 $\frac{1}{2}$.

Mas: antennis medio incrassatis, femoribus apice fascia nigra, tibiis anticis dentatis.

Femina: antennis tibiisque simplicibus, femoribus immaculatis.

Schönh. Synon. 2. 24. 79.

Noterus crassicornis. Dejean Catal. de Coleopt. pag. 19.

Habitat in aquis stagnantibus passim.

HYPHYDRUS.

Palpi filiformes, articulo ultimo ovali. Corpus exscutellatum, subtus convexum. Basis femorum posticorum nuda. Tarsi anteriores quadriarticulati, postici quinque-articulati.

1. *H. gibbus*: ovalis brevis ferrugineus, subtiliter punctatus, elytris brunneis, sericeo-nitentibus. Long. 1 $\frac{2}{3}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 28. 1.

H. ovatus ♀. Dejean Catal. de Coleopt. p. 20.

Dytiscus ovatus. Payk. Faun. 1. 234. 47. Femina.

Var. b. elytris nigro-fuscis, basi margineque inqualiter ferrugineis.

Habitat in aquis stagnantibus passim.

2. *H. ovalis*: brevis, ovalis ferrugineus, supra profundius punctatus, elytris brunnneis, glabris. Long. $1\frac{3}{4}$ lin.

Schönh. *Synon.* 2. 29. 2.

H. ovatus ♂. *Dejean Catal. de Coleopt.* p. 26.

Dytiscus ovatus. *Payk. Faun.* 1. 234. 47. Mas.

Habitat in aquis stagnantibus, sat frequens.

Hydropori Recentiorum.

3. *H. inæqualis*: ovalis brevis punctatus, ferrugineus, thoracis suturis nigris, elytris nigris lateribus sinuatim ferrugineis, punctis elytrorum æqualibus, profunde & crebre impressis. Long. 1 lin.

Schönh. *Synon.* 2. 29. 5.

Dytiscus inæqualis. *Payk. Faun.* 1. 237. 52.

Var. b. Elytris pallide testaceis, basi, sutura, arcu laterali utrinque maculisque irregularibus sutura connexis nigris.

Schönh. *Synon.* 1. c. var. β.

Dytiscus inæqualis var. β. *Payk. 1. c.*

Habitat in aquis haud infrequens.

4. *H. reticulatus*: ovalis, brevis, punctatus, ferrugineus, elytris disco nigris, lineis interruptis ferrugineis, punctis elytrorum inæqualibus, majoribus parce, minoribus crebre impressis. Long. 1 lin.

Schönh. *Synon.* 2. 30. 6.

Var. b. Elytris ferrugineis, basi, sutura lineisque distinctis interruptis nigris.

Schönh. Synon. l. c. var. β.

*Dytiscus inaequalis. Payk. Faun. Sv. 1. 238.
52. var. γ.*

Habitat in aquis frequens.

5. **H. Sanmarkii:** ovatus brevis convexus; subtus niger, supra pallido-ferrugineus thorace utrinque impresso, medio fusco, maculisque lateralibus nigris.

Var. b. Lineis elytrorum quinque nigris.

In Lapponiae aquis a D. *Fredr. Gabr. Sanmark*, Nosocomii Wasensis jam Medico, qui laudatam Provinciam, Insectorum colligendorum causa bis visitavit, lectus.

Descr. *H. Assimili* statura valde similis, sed differt colore corporis, pictura elytrorum & magnitudine paulo minori. Ab *H. confluente*, cui itidem valde affinis est, distinguitur structura thoracis, convexitate elytrorum majori & absentia striæ punctatæ suturalis. Longitudo vix lineæ unius; latit. lin $\frac{2}{3}$. Superficies tota glabra, oculo acute armato subtilissime & crebre punctata. Caput rotundatum, pallide ferrugineum, summo vertice & orbita oculorum infuscatis, articulo palporum ultimo nigro. Antennæ, thorace longiores, pallido-ferrugineæ, apice nigrescentes. Thorax brevissimus, antice angustior late emarginatus, angulis portrectis acutis, lateribus obliquis subrectis, postice sinuatus, in medio porectus, angulis subrectis, transversim convexus, intra marginem utrinque stria lateralī, & ad basin linea transversali sinuata insculptus, pallide ferrugineus, margine antico & maculis transversis, interdum obsoletis, fuscis. Elytra brevia ovata, basi thorace latiora, in medio valde dilatata, inflexa, versus apicem attenuata, subacuminata; supra valde convexa testacea. sutura, lineis quatuor, nec basin

nec apicem attingentibus, maeulisque duabus linearibus in latere utroque, altera in medio altera versus apicem, nigris. Corpus subtus nigrum. Pedes tenuis elongati ferruginei, femorum basi tarsisque fuscescentibus.

6. *H. septentrionalis*: oblongo ovatus, minus convexus, supra ferrugineus, thorace utrinque stria laterali insculpto, disco nigro-maculato, elytris striis sex maculisque lateralibus nigris. Long. $1\frac{1}{4}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. P. 4. addend.

Habitat in Lapponiae aquis, rarior.

7. *H. areolatus*: ovalis, subdepressus, subtus niger, ano pedibusque ferrugineis, supra pallido ferrugineus, thoracis punctis duobus elytrorumque lineis subsenis nigris. Long. $1\frac{1}{3}$ lin.

Duftschm. Faun. Austr. I. 274. 36.

Habitat in aquis Lapponiae rarissime. Duo specimina legit D, Sanmark.

8. *H. griseo-striatus*: oblongo ovatus, subdepressus, niger, thorace pallido medio nigro-vario, elytrorum limbo lineisque plurimis interruptis pallidis. Long. $1\frac{3}{4}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. I. 523. 7.

Dytiscus Halensis, Payk. *Faun. I. 230. 41.*

Var. b. Flavedine frontis in vertice ramulum utrinque emittente.

Gyll. Ins. Svec. P. 4. addend. var. b.

Var. c. Thoracis litura nigra minore, in maculas duas divisa, elytrorum lineis pallidis latioribus.

Gyll. Ins. Svec. P. 4. Add. var. c.

Habitat in aquis, rarer. Var. b in Insula Rumsala anno 1825 a D. P. P. Lindfors co. piose lecta.

9. H. alpinus; oblongo-ovatus, subtus niger, ano pallidiore, supra flavo-testaceus, vertice anguste nigro, thorace elytris angustiore, undique impresso, elytris nigro-lineatis apice acuminatis. Long. $1\frac{2}{3}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 34. 23.

Dytiscus alpinus. Payk. Faun. 1. 226. 36.

Habitat in Lapponiæ aquis, rarer.

10. H. borealis; oblongo-ovatus, subtus niger, flavo-testaceus, vertice utrinque arcu nigro, thorace elytris angustiore undique impresso, lineaque laterali insculpto, elytris nigro-lineatis apice subacuminatis. Long. $1\frac{2}{3}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. P. 4. Addend.

Habitat in Lapponiæ aquis, rarer.

11. H. bidentatus; oblongo-ovatus, subtus niger, supra flavo-testaceus, thorace elytris angustiore undique impresso, lineaque laterali insculpto, elytris nigro-lineatis, apice emarginato-bidentatis. Long. $1\frac{2}{3}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. 1. 525. 9.

Habitat in aquis Lapponiæ. *D. Sanmark & Kolström*, Ad Wasam rarissime. *D. Wasastjerna*.

12. *H. depressus*: oblongo-ovatus, subdepressus, ferrugineus, thorace macula baseos gemina elytrisque nigris, his pallido-substriatis maculatisque. Long. $1\frac{3}{4}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 34. 21.

Dytiscus depressus. *Payk. Faun.* 1. 221. 30.

Var. b, Elytris pallidis, nigro-lineatis.

Gyll. Ins. Svec. 1. 526. 10. var. b.

Habitat in aquis, præsertim in flaviis, passim.

In flumine Kumöensi sæpius captus.

Obs. Specimen, denticulo elytrorum paullo majori quam in cæteris, ad Vasam captum, misit *D. Wasastjerna*; quod varietatem *H. depressi* potius, quam diversam speciem, constituere, existimo,

14. *H. figuratus*: oblongo-ovatus, subdepressus pallidus, thoracis medio, elytrorum basi interiore, punto humerali, plaga magna disci, maculis lineaque apicis nigris, pediore brunneo.

Gyll. Ins. Svec. Vol. 4. Add.

Habitat in Lapponiæ aquis.

15. *H. hyperboreus*: oblongo-ovatus, tenui pube scens, thorace depresso ferrugineo, lateribus rectis obliquis, dorso maculis duabus nigris liberis, elytris nigris ferrugineo-marginatis & lineatis. Long. $1\frac{1}{4}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. Vol. 4. add.

Habitat in Lapponiæ aquis.

15. *H. picipes*: oblongo-ovatus subtus niger; supra ferrugineo-testaceus nitidus profunde punctatus, elytris nigro-lineatis, striis quatuor baseos profundius punctatis. Long. $1\frac{3}{4}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 31. 9.

Dytiscus picipes: *Payk. Faun. 1. 228. 39.*

Habitat in aquis sat frequens.

16. *H. lineellus*: oblongo-ovatus subtus niger; supra ferrugineus subopacus, subtiliter punctatus, elytris nigro-lineatis, striis quatuor baseos levibus punctulatis. Long. $1\frac{2}{3}$ lin.

H. lineatus *Schön. Synon. 2. 31. 10.*

In Paroecia Lemo semel captus. *D. Mannerheim.*

17. *H. nigro-lineatus*. Oblongo-ovatus, subtus niger, supra pallide testaceus, thorace macula media rhombæ elytrorum sutura lineisque quatuor nigris, striis impressis nullis. Long. $1\frac{2}{3}$ lin.

Gyllenh. Ins. Svec. 3. 688. 13—14.

Habitat in aquis Lapponiæ rarissime. *D. Sanmark & E. Kolström.*

Obs. Descriptio a *D. Gyllenhal* facta in duo Specimina in Lapponia capta optime quadrat, sed magis tamen hæc sunt elongata quam icon quod in *Synonymia Schönherrii* obvenit. Specimina quoque adsunt, quæ differunt corpore supra nitido, punctisque ideo magis conspicuis. An diversa species?

38. *H. dorsalis*: oblongo-ovatus niger pubescens; thoracis margine fasciaque interrupta, elytrorum punto baseos marginaque inæqualiter ferrugineis. Long. 2 lin.

Schönh. Synon. 2. 33. 19.

Dytiscus dorsalis, *Payk. Faun.* 1. 222. 31.

Var. b. Punto baseos elytrorum obsoleto aut nullo,

Schönh. Synon. 1. c. var. γ.

Payk. Faun. 1. c. var. β.

Habitat in paludibus, præsertim sylvaticis; passim.

39. *H. planus*: ovatus depresso-niger pubescens; antennarum basi pedibusque ferrugineis, femoribus basi piceis. Long. 1½ lin.

Gyll. Ins. Svec. 1. 531. 15.

Var. b. Elytris fasciis, basi marginaque testaceis; pedibus fere totis ferrugineis.

Gyll. Ins. Svec. 1. c. var. b.

Dytiscus planus, *Payk. Faun.* 1. 223. 33.

Habitat in aquis ubique frequens.

40. *H. Lapponum*: oblongo-ovatus convexior niger pubescens, capite, thoracis lateribus pedibusque ferrugineis, thorace transversim impresso. Long. 1¾ lin.

Gyll. Ins. Svec. 1. 532. 16.

Var. b. Elytris basi lateribusque fusco-testaceis.

Gyll. Ins. Svec. I. c. var. b.

Habitat in aquis Lapponiæ. *D. Heikel.*

21. *H. erythrocephalus*; oblongo-ovatus conve-
xior niger pubescens, capite pedibusque rufis,
thoracis elytrorumque margine obscure ferru-
gineis. Long. $1\frac{1}{3}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 35. 27.

Dytiscus erythrocephalus, *Payk. Faun. I. 223. 32.*

Var. b. Minus pubescens, elytris brunneis basi
& lateribus pallidius testaceis.

Gyll. Ins. Svec. I. 533. 17. var. b.

Habitat in aquis ubique frequens.

22. *H. deplanatus*: ovatus planus niger opacus,
subtilissime punctulatus, tenue pubescens, capite
antice, thoracis lateribus, elytrorum basi margine-
que, antennarum basi pedibusque ferrugineis.
Long. $1\frac{1}{2}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. P. 4. Addend.

Habitat in aquis Lapponiæ.

23. *H. 6-pustulatus*: oblongo-ovatus niger pu-
bescens, capite, thoracis lateribus pedibusque ru-
fis, elytris lituris tribus lateralibus griseis. L. $1\frac{1}{2}$ l.

Schönh. Synon. 2. 34. 20.

Dytiscus 6-pustulatus. *Payk. Faun. I. 225. 35.*

Var. b. Elytrorum lituris tantum duabus una
baseos majore, altera intra apicem.

Schönh. *Synon.* l. c. var. β .

Payk. *Faun.* l. c. var. β .

24. *H. nigrita*: oblongo-ovatus subdepressus niger pubescens, antennarum basi pedibusque rufis, elytris striae disci punctata. Long. $1\frac{1}{4}$ lin.

Gyll. *Ins. Svec.* l. 535. 19.

Dytiscus nigrita. Payk. *Faun.* l. 224. 34.

Hydroporus Morio. Dejean. *Catal. de Coleopt.* pag. 20.

Var. b. Paullo major, capite rufo-piceo, anten-
nis totis ferrugineis.

Gyll. *Ins. Svec.* l. c. var. b.

Habitat in aquis stagnantibus passim.

Obs. *H. nigritam Fabricii* diversam ab hac esse speciem,
testatur Illustr. Dejean.

25. *H. pubescens*, antennarum basi pedibusque fer-
rugineis, elytris testaceis, striae disci punctata.
Long. 1 lin.

Gyll. *Ins. Svec.* l. 536. 20.

Var. b, Elytris fusco-castaneis, margine palli-
diori.

Gyll. *Ins. Svec.* l. c. var. b.

Habitat in aquis stagnantibus, apud nos raro
obvius.

26. *H. melanocephalus*: oblongo-ovatus subcon-
vexus, niger, glaber, antennarum basi ferrugi-
nea, pedibus piceis. Long. 1 lin.

Gyll. Ins. Svec. 1. 537. 21.

Var. b. Capite, elytris pedibusque rufo-piceis!

Gyll. Ins. Svec. 1. c. var. b.

Var. c. Dimidio minor, totus niger; pedibus tantum rufo-piceis.

Gyll. Ins. Svec. 1. c. var. c.

Habitat in aquis stagnantibus minus frequens.

Obs. Hanc speciem non nisi varietatem esse *H. plani*, censem Illustr. D. Comes Dejean.

271 *H. tristis*: oblongo-ovatus subconvexus angustior, niger glaber, capite elytrisque rufo-piceis, antennarum basi pedibusque ferrugineis.
Long. 1 lin.

Schönh. Synon. 2. 36. 29.

Dytiscus tristis. *Payk. Faun.* 1. 232. 44.

Var. b. Thorace etiam rufo-piceo.

Gyll. Ins. Svec. 1. 538. 22. var. b.

Habitat in aquis stagnantibus, passim sat frequens.

28. *H. umbrosus*: oblongo-ovatus subconvexus, niger, pubescens, capite pedibusque rufis, elytris rufo-piceis, posterius attenuatis. Long. $\frac{3}{4}$ lin.

Gyll. Ins. Svec. 1. 538. 23.

Habitat in aquis stagnantibus passim.

Obs. Præcedenti speciei adeo affinis est hæcce, ut candem meram illius varietatem esse credam.

29. H. Striola: oblongo-ovatus niger subdepressus tenue pubescens, capite antice, antennarum basi pedibusque ferrugineis, elytris testaceis, disco communis & striola obliqua posteriori nigra. Long. 1 lin.

Gyll. Ins. Svec. P. 4. Add.

Habitat in Lapponiae aquis. D. Sanmark & E. Kolström.

30. H. lineatus: oblongo-ovatus convexus ferrugineus, pubescens, elytris postice attenuatis, disco fuscis, ferrugineo-lineatis. Long. 1 lin.

Schönh. Synon. 2. 32. 15.

Dytiscus lineatus. Payk. Faun. 1. 277. 37.

Var. b. Elytrorum disco nigricante vix ferrugineo-lineato.

Gyll. Ins. Svec. 1. 539. 24. var. b.

31. H. granularis: oblongo-ovatus niger subpubescens, antennarum basi pedibusque testaceis, elytrorum margine lineisque duabus pallidis. L. ½ ¾

Schönh. Synon. 2. 36. 30.

Dytiscus granularis. Payk. Faun. 1. 231. 43.

Var b. Elytrorum lineis obsoletioribus.

Payk. Faun. 1. c. Obs.

Habitat in aquis passim, haud infrequens.

32. H. unistriatus: brevior ovatus niger, thorace fascia pallida, striolisque duabus, in elytris con-

tinuatis, impressis, elytris plaga obsoleta rufescente. Long. $\frac{1}{2}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 32. 14.

Dytiscus parvulus. Payk. Faun. 1. 232. 45.

Habitat in aquis Ostrobothniæ, testante D. Mannerheim.

HALIPLUS.

Palpi filiformes, articulo ultimo minore, subtiliato. Caput elongatum, porrectum. Scutellum nullum. Femora postica basi lamina duplicita tecta. Tibiae posticæ arcuatæ. Tarsi omnes 5-articulati.

1. *H. elevatus*: oblongo-ovatus, supra pallidus, thorace plano, elytris convexis punctato-striatis, nigro-lineatis, costa disci elevata, abbreviata. $1\frac{1}{2}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 27. 6.

Habitat in aquis Lapponiæ, rarer. D. E. Kol. ström. Unicum specimen in flumine Kumeensi anno 1825 captus.

2. *H. ferrugineus*: ovalis convexus ferrugineus nitidus, elytris profunde punctato-striatis, interstitiis punctis minoribus in seriem dispositis. Long. $1\frac{2}{3}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 26. 1.

Dytiscus ferrugineus. Payk. Faun. 1. 234. 48.

Vari. b. Elytrorum striis infuscatis, maculisque interjectis oblongis nigro-fuscis sparsis.

Schönh. Synon. 1. c. var. β.

Habitat in aquis passim.

3. *H. impressus*: ovalis convexus ferrugineus; nitidus, elytris profunde punctato-striatis, striis infuscatis, interstitiis punctis paucis sparsis. L. $\frac{3}{4}$ l.

Schönh. Synon. 2. 26. 2.

Var. b. Flavо-aut rufо-testaceus, elytris obsolete nigro-maculatis.

Dytiscus impressus. Payk. Faun. 1. 235. 49.

Habitat in aquis sat frequens.

4. *H. obliquus*: ovalis convexus flavо-testaceus; elytris obsolete punctato-striatis, basi, fascia media inaequali lituraque intra apicem nigris. L. 1 l.

Schönh. Synon. 2. 27. 5.

Var. b. Paullo major, saturatius testaceus, elytris nigris, margine, macula intra apicem lineisque plurimis disci pallidis.

Dytiscus obliquus. Payk. Faun. 1. 235. 50.

Habitat in aquis. Non nisi unicum vidi specimen in Finlandia captum.

LIMNIUS.

Palpi inaequales, filiformes. Maxilla bifida, processu exteriore palpiformi. Ligula subquadra-ta transversa. Antennae breves filiformes. Tarsi omnes evidenter 5-articulati, articulo ultimo longissimo. Corpus oblongo-ovatum, con- vexum.

a. *L. Volckmari*: oblongus nigro-subæneus; antennarum basi tarsisque ferrugineis, thorace convexiori subquadrato, lineis duabus integris anteœ conniventibus. Long. $\frac{3}{4}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 117. 1.

In Paroecia Eura semel a me captus.

b. *L. cupreus*: ovalis cupreo-æneus, antennis ungulisque testaceis, thorace convexo æquali, postice transversim obsolete impresso. Long. $\frac{1}{2}$ lin.

Schönh. Synon. 2. 117. 9.

Habitat ad rivulos, in Yläne a me semel tantum lectus

Familia XV. Cicindeletæ.

Antennæ filiformes, ante oculos insertæ. Maxilla unguis apicali corneo distincto. Palpi sex, labiales articulis quatuor, basilari e stipite libero efformato. Mandibulæ valide dentatæ. Caput thorace latius, oculis magnis prominulæ. Pedes elongati cursorii. Tibiæ anticæ latere interno haud emarginatae.

CICINDELA:

Palpi filiformes, labiales maxillaribus haud longiores. Labium corneum tridentatum. Frons inter oculos impressa sive excavata. Thorax brevis, antice posticeque impressus. Articuli tres primi tarsorum antenorū in maribus dilatati.

c. *C. campestris*: viridis, pediore pedibusque rubro-cupreis, elytris punctis quinque marginalibus albis, sexto centrali fusco-tincto